

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

ҒАРЫШ ҚЫЗМЕТІ САЛАСЫНДАҒЫ ӘКІМШІЛІК ҚҰҚЫҚ БҰЗУШЫЛЫҚТАРЖАРИЯЛАНДЫ
21.04.2023СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/137164/>

ӘҚБТК-нің 19-тарауында қазақстандық заң шығарушы ғарыш қызметі саласындағы әкімшілік құқық бұзушылықтардың құрамын және оларды жасағаны үшін ҚР-дағы әкімшілік жауапкершілікті белгілейді. Тарау екі мақаладан тұрады.

Қазақстанның ғарыш қызметі саласындағы заңнамасы ҚР Конституциясына негізделеді және «ғарыш қызметі туралы» 2012 жылғы 6 қаңтардағы № 528-IV ҚР Заңын және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерін қамтиды. Мысалы, «ғарышкерлікке кандидаттарды іріктеу және ғарышкерлікке кандидат, ғарышкер мәртебесін беру қағидаларын бекіту туралы» ҚР Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 28 сәуірдегі № 493 бұйрығы; ҚР Инвестициялар және даму министрінің 2016 жылғы 20 маусымдағы № 511 және ҚР Қорғаныс министрінің 2016 жылғы 27 маусымдағы № бұйрығы 313” Жерді қашықтықтан зондтау ұлттық операторының ғарышқа түсіруді жоспарлау, Жерді ғарыштан қашықтықтан зондтау деректерін алу, өңдеу және тарату қағидаларын бекіту туралы»; «пайдаланудан шығарылған ғарыш объектілері мен техникалық құралдарды кәдеге жарату қағидаларын бекіту туралы» ҚР Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 28 сәуірдегі № 506 бұйрығы және басқалары.

Бұдан басқа, халықаралық шарттар Қазақстан Республикасының ғарыш қызметі саласындағы ұлттық заңнамасының құрамдас бөлігі болып табылады.

Ғарыш қызметі саласындағы әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді ӘҚБТК-нің 684-бабына сәйкес кемелер қарайды.

310-бап. Қазақстан Республикасының ғарыш қызметі саласындағы заңнамасын бұзу

1. Қазақстан Республикасының ғарыш қызметі саласындағы заңнамасын бұзу:

1) ғарыш қызметі саласындағы салалық сараптаманың оң қорытындысы жоқ ғарыш қызметі саласындағы жобаны іске асыру;

2) ғарыш объектісін Қазақстан Республикасының аумағынан, сондай-ақ одан тыс жерлерден ұшырған жағдайда, оны қазақстандық қатысушы ғарыш қызметін жүзеге асырған жағдайда, ғарыш объектісін ұшыру туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің оң шешімінсіз;

3) ғарыш объектісін мемлекеттік тіркеуден жалтару;

4) адамдардың өмірі мен денсаулығына тікелей қатер туғызу;

5) ғарыш техникасын және (немесе) аспан денелерін қоршаған ортаға теріс әсер ету үшін пайдалану;

6) ғарыш кеңістігін ластау жөніндегі халықаралық нормалар мен стандарттардың бұзылуы, –

пайдалану саласындағы қызметті жүзеге асыру құқығына лицензияның қолданылуын тоқтата тұра отырып, Жеке тұлғаларға – елу, лауазымды адамдарға – жүз, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне – жүз жетпіс бес, орта кәсіпкерлік субъектілеріне – үш жүз, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне – бес жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады алты айға немесе онсыз ғарыш кеңістігі.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған іс-әрекет (әрекетсіздік), –

лицензиядан айыруға әкеп соғады.

Пп сәйкес.7) ҚР «ғарыш қызметі туралы» Заңының 1 — бабы, ғарыш қызметі (бұдан әрі – заң) — бұл ғылыми, экономикалық, экологиялық, қорғаныс, ақпараттық және коммерциялық мақсаттарға қол жеткізу үшін ғарыш кеңістігін зерттеуге және пайдалануға бағытталған қызмет.

Ғарыш қызметіне Қазақстан Республикасының аумағында, сондай-ақ заңға сәйкес ғарыш кеңістігінде ғарыш қызметін жүзеге асыратын жеке және (немесе) заңды тұлғалар қатыса алады. Ғарыш қызметіне қатысушылардың мәртебесіне байланысты олар басшылыққа алуы тиіс құқықтық нормалар шеңбері, яғни олардың қызметінің юрисдикциясының шекаралары айқындалатын болады.

Бұл құқық бұзушылықтың объектісі ғарыш қызметі, қоғамдық қауіпсіздік және мемлекеттік басқару саласындағы қоғамдық қатынастар болып табылады.

1-бөлімнің объективті жағы Қазақстан Республикасының ғарыш қызметі саласындағы заңнамасын бұзуда көрсетілген іс-қимылмен сипатталады.

Ғарыш қызметі саласындағы салалық сараптаманың оң қорытындысы жоқ ғарыш қызметі саласындағы жобаны іске асыру.

Айта кету керек, пп бойынша субъективті жағы. 1) -3) ниет түрінде, ал пп бойынша көрсетіледі. 4) -6) ниет түрінде де, абайсызда да білдірілуі мүмкін.

Құқық бұзушылық субъектісі 16 жасқа толған жеке есі дұрыс тұлға, лауазымды тұлға, заңды тұлға болып табылады.

2-бөлімде түсініктеме берілген баптың бірінші бөлігінен айырмашылығы, біліктілік белгісі қайталануын, яғни ӘҚБтК-нің 310-бабының бірінші бөлігі бойынша әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде осындай құқық бұзушылықтың жасалуын айқындайды. Бұл құқық бұзушының тиісті қорытынды жасамағанын, Қазақстан Республикасының ғарыш қызметі саласындағы заңнамасын сақтауға немқұрайлы қарайтынын, қасақана немесе абайсызда қоршаған ортаға, адамдардың өмірі мен денсаулығына зиян келтіруі немесе өз әрекеттерімен (әрекетсіздігімен) зиян келтіруі мүмкін екенін көрсетеді. Бұл жағдайда жалғыз баламасыз әкімшілік жаза лицензиядан айыру болып табылады.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.